

Vergaderjaar 2011–2012

27 062

Alleenstaande minderjarige asielzoekers

Nr. 73

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR IMMIGRATIE, INTEGRATIE EN ASIEL

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 april 2012

Met deze brief informeer ik u over het periodieke rapport dat de Commissie Leeftijdsonderzoek (verder te noemen: de Commissie) heeft uitgebracht over haar bevindingen met betrekking tot het leeftijds-
onderzoek en geef ik u tevens mijn reactie op het rapport.

De Commissie Leeftijdsonderzoek

De Commissie is in 2004 ingesteld door de toenmalige minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie. De taak van de Commissie is op onafhankelijke wijze toezicht houden op het leeftijds-
onderzoek vindt plaats als de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) twijfelt aan de door een alleenstaande minderjarige vreemdeling (amv) opgegeven minderjarige leeftijd en de amv zijn identiteit niet met documenten kan staven.

Rapport

In dit derde rapport onderzoekt de Commissie of de aanbevelingen uit de eerdere rapporten zijn opgevolgd. Daarnaast gaat zij in op relevante ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden sinds het verschijnen van het laatste rapport.

Die ontwikkelingen zijn onder andere dat sinds 1 januari 2008 het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) verantwoordelijk is voor de interpretatie van de radiologische rapporten en de overall rapportage van het leeftijds-
onderzoek. De Commissie gaat in dit rapport in op discussies over en kritieken op het leeftijds-
onderzoek en geeft hierover haar oordeel. Tot slot wordt beschreven wat het beleid van andere EU lidstaten is, waarbij bijzondere aandacht wordt gegeven aan de werkwijze in ons omringende landen en de redenen waarom Nederland voor een andere werkwijze kiest.

In het rapport stelt de Commissie vast dat het leeftijdsonderzoek zoals dat in Nederland wordt uitgevoerd een acceptabel instrument is. De Commissie concludeert verder dat het onderzoek op een juiste en wetenschappelijk verantwoorde wijze wordt toegepast, conform het protocol.

Het protocol biedt naar het oordeel van de Commissie voldoende waarborgen dat er geen onjuiste conclusie wordt getrokken in het nadeel van de vreemdeling. Deze waarborgen zijn voor mij een voorwaarde om het leeftijdsonderzoek te blijven uitvoeren.

De Commissie doet de volgende aanbevelingen:

1. De Commissie beveelt de IND aan om in de afweging omtrent het al dan niet aanvragen van een herhaald leeftijdsonderzoek niet alleen rekening te houden met mogelijke verblijfsaanspraken. De IND dient hierbij ook rekening te houden met de mogelijke aanspraken op overige bijzondere voorzieningen voor amv's.
2. De informatie die de asielzoeker wordt geboden over het leeftijdsonderzoek dient te worden gebundeld in één overzicht. Het voorlichtingsmateriaal is op dit moment versnipperd over het protocol en het voorlichtingsmateriaal van de IND.
3. De ontwikkelingen in de huidige onderzoeksmethoden en de onderzoeksmethoden waarbij geen röntgenstralen worden gebruikt, dienen te worden gevolgd. Weliswaar is de stralingsbelasting van röntgenonderzoek gering, doch als er andere, even betrouwbare methoden bestaan zonder stralingsbelasting, dan kan het de voorkeur hebben hiertoe over te gaan.
4. Een aanbeveling van de Commissie aan de minister voor Immigratie, Integratie en Asiel en aan zijn ambtgenoot de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is dat zij zich actief inzetten in Europa voor het behouden van minimale waarborgen voor het leeftijdsonderzoek. Zorgvuldigheid en betrouwbaarheid moeten steeds voorop blijven staan in uitvoering van het leeftijdsonderzoek en de wijze waarop het onderzoek wordt uitgevoerd dient aan medisch-ethische normen te voldoen.

U treft het rapport van de Commissie als bijlage bij deze brief.¹

Reactie op de aanbevelingen

De aanbevelingen van de Commissie dragen bij aan het zorgvuldige gebruik van het instrument leeftijdsonderzoek waarbij zowel oog is voor de vereiste waarborgen voor de vreemdeling alsook voor het belang van een effectieve en efficiënte asielprocedure. Ik neem dan ook alle aanbevelingen van de Commissie over.

Ad : 1 Rekening houden met aanspraken op voorzieningen voor amv's bij een herhaald leeftijdsonderzoek

Herhaald leeftijdsonderzoek kan plaatsvinden wanneer in het eerste leeftijdsonderzoek is vastgesteld dat een amv niet bewezen meerderjarig is en de opgegeven leeftijd wordt aangenomen. Door vervolgonderzoek kan worden bepaald of de amv inmiddels wel bewezen meerderjarig is. De Commissie adviseert om bij de beslissing tot een herhaald leeftijdsonderzoek niet alleen te kijken naar het verblijfsrecht, maar ook in overweging te nemen dat minderjarigen nog andere bijzondere rechten (zoals voorzieningen als opvang, voogdij) hebben die voor meerderjarigen niet gelden.

Ik onderschrijf dit advies van de Commissie. Ik vind het onwenselijk dat vreemdelingen die mogelijk meerderjarig zijn, gebruik maken van de overige bijzondere voorzieningen voor amv's, zoals opvang en voogdij,

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

terwijl dit voorkomen zou kunnen worden door het uitvoeren van een herhaald leeftijdsonderzoek. Ook speelt mee dat voor meerderjarigen geen adequate opvang aanwezig hoeft te zijn in het land van herkomst om terugkeer te kunnen realiseren.

Ik ben het daarom met de Commissie eens dat in de keuze om al of niet een herhaald leeftijdsonderzoek aan te vragen, ook deze aspecten van mijn beleid een rol dienen te spelen. Om die reden zal in de toekomst niet alleen het feit dat er een verblijfsrecht is verleend leidend zijn. Hierbij dient wel steeds een afweging te worden gemaakt ten aanzien van de belasting voor de vreemdeling, de kosten van het onderzoek en de mogelijke uitkomst en gevolgen van het onderzoek.

Ad 2: Informatievoorziening

De Commissie adviseert de informatie voor de amv over het leeftijdsonderzoek te bundelen. In de huidige situatie houdt de IND een gehoor waarin de procedure omtrent het leeftijdsonderzoek wordt uitgelegd. De gemachtigde en Vluchtelingenwerk hebben ook een rol in het voorbereiden van de amv op deze procedure. Hoewel ik er van overtuigd ben dat op deze wijze alle benodigde informatie aan de amv wordt verstrekt, zal ik deze aanbeveling opvolgen en de informatie op één manier, via één produkt, en op een vast moment verstrekken.

Ad 3: Volgen van ontwikkelingen in onderzoeksmethoden

De Commissie doet de aanbeveling om de ontwikkelingen in de huidige onderzoeksmethoden en de onderzoeksmethoden waarbij geen röntgenstralen worden gebruikt te blijven volgen. Het is al staande praktijk om de ontwikkelingen in de onderzoeksmethoden te volgen en kritisch te blijven kijken naar de methode zoals die nu gehanteerd wordt. Mocht blijken dat andere, even betrouwbare methoden bestaan zonder stralingsbelasting, dan zal ik in overweging nemen de huidige werkwijze te vervangen.

Ad 4: Inzet in Europees verband

Een voorwaarde om het leeftijdsonderzoek te blijven uitvoeren zijn voor mij de waarborgen dat geen onjuiste conclusie wordt getrokken in het nadeel van de vreemdeling. Ik onderschrijf dan ook de aanbeveling van de Commissie om mij in Europa actief in te zetten voor het behoud van deze waarborgen. Het Europese Ondersteuningsbureau voor asielzaken (EASO) zal in 2012 met de implementatie van het *European Action Plan on unaccompanied minors* onder andere inzetten op informatie-uitwisseling, het uitwisselen van *best practices* en het opstellen van richtsnoeren op het gebied van het leeftijdsonderzoek. De inzet van Nederland zal zijn om het belang van de zorgvuldigheid en betrouwbaarheid van het onderzoek te benadrukken. Indien nodig zal ik mijn collega de minister voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport bij dit onderwerp betrekken.

De minister voor Immigratie, Integratie en Asiel,
G. B. M. Leers